

List ljudstvu v pouk in zabavo.

izajaja večkrat in vedno s potnikom vrad na v bližini s potnikom na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Mesečina na Mamišo 6 K, za druge imenovane osebe 6 K. Kadar hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Mesečina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Člno „Kotiček“ tiskovnega društva“ dostavijo list brez priložne mesečina. — Posamezni list stanejo 10 vito. — Uredništvo: Korolova cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Korolova cesta št. 5, sprazniti naročnino, inzerate in reklamacije. 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za veljavne oglaševalce primeren popust. V oddelku „Mala naročnina“ stane beseda 5 vin. Parče in oznake važna potnikovata 24 vin., izjave in Počlano 35 vin. — Inzerati se sprejemajo do torka popoldne. — Neprave reklamacije to potnišne proste.

velike efektne loterije Slov. Straže.

katere čisti dobiček je namenjen ubogim otrokom in sirotam naših padlih junakov in invalidom.

Loterija obsega 1715 dobitev v skupni vrednosti 20.000 K. Dobitki so sledeči: 1 glavni dobiček v vrednosti 5000 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 1000 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 500 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 300 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 200 K, 10 dobitev v vrednosti po 100 K, 50 dobitev v vrednosti po 50 K, 50 dobitev v vrednosti po 20 K, 100 dobitev v vrednosti po 10 K, 1500 dobitev v vrednosti po 5 K, Srečka stane samo 1 K. Zrebanje se vrši že 31. maja 1915. Srečke prodajajo razne trafike in trgovci, naročajo se pa tudi v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Segajte takoj po srečkah! Dokažite vsi, da v
nas še ni zamrla narodna zavest in človekoljubnost!

1. Da bomo letos lahko zmagali delo na poljih in v vinogradih, nam je treba ljudi. Za to bodo politične in vojaške oblasti morale neprenehoma gledati, ali imamo dovolj delavcev ali ne ter pravočasno določiti, da se 14 dnevni dopust lahko tudi podaljša, oziroma večkrat v letu dovolji. Zaradi oprostitev bi se naj pri nabornikih iz leta 1872 do 1878 posebno gledalo na kmečko prebivalstvo ter se v tem oziru postopalo zelo širokosrčno. Po mestih in uradih škoda gotovo ni tako velika kakor na kmetih, ako primanjkuje ljudi, kajti stari slovenski pregovor pravi, da kmet gospodari, in ne narobe. Svojim poslancem smo za njih dosedanje posredovanje zelo hvaležni, tembolj, ker so bili edini, ki so se brigali za naše težbe in težave, čeprav sedaj v vojskinem času nimamo ž njimi toliko stika, kakor po

(Vojni kurat Januš Golec.)
(Dalje.)

Dospeli smo na rob gozda; prav neznamen potok je curjal tik gozda. Onstran potoka se je dvigala že davno posekana gladina, porašena z visoko travo, in na vrhu te gladine kakih 500 korakov od nas so bile že ruske postojanke. Prestopili smo potočec in se ustavili na drugi strani. Rusi so nas prav kmalu izgovahali in pozdravili s točo jeklenk, šrapnelov in granat. Kmalu smo bili prepričani, da bomo v teh postojankah hudo trpeli od nasprotne artilerije, zato smo se začeli zakopavati. Naš Francel, pionirski nadporočnik, je za polkovni štab že do večera istega dne zdobil dve skrivališči v zemljo in jih pokril s smrekovimi hlodi. Stati se seve ni moglo v teh bajtah, pa ležalo se je že za silo in bili smo vendar precej varni pred šrapneli, ki so jih Rusi sipali neprestano na nas. Prvi večer našega bivanja ob robu gozda smo polegli kar brez večerje ki dobro zaslužnemu počitku. Seve, celo nič so nas dramile ruske predstraže z vražjim „pek“ in „pink“, ki je petkrat odmeval v gozdu. Na vse zgodaj nas je umila ruska artilerija, ki je prvi dni strahovito streljala na nas. Res, kot vrv debele živce smo morali imeti, da smo zamogli prenašati to neprestano jekleno točo, ki nas je stala toliko žrtev. Gotovo, cele vagone šrapnelov in granat so na nas izsuli in mi smo se tiščali kot preganjane ptice eden tik drugega, vedno pripravljeni, da zletimo tudi mi v zrak in se preselimo Abrahamu v naročje. Vendar božja roka nas je tedaj vidno krila in Rus se je vedno zmotil za par korakov prekratko ali pa prena-

prej. Prosimo jin pa, da nas tudi nadalje podpirajo. Slov. Kmečka Zveza se bo s tem tako globoko vkoreninila med nami, da je nikomur ne bo več mogoče izrinuti.

2. Poljedelci in vinogradniki potrebujemo ne samo za živež, ampak tudi za zemljo neobhodno živino, ki nam daje gnoj, vprežno moč in potrebe dohodke. Te dni se vrši štetje goveje živine, konj, ovce, koz, zajcev, perutnine, skrakla vse dvo- in štirinogate živine. Nas navdaja strah, da se nam bo odjemala živina. Dobro, kolikor živine se lahko utrpi, naj se tudi brez pomisleka da. Toda kar je za živež, v prego in gnoj neobhodno potrebno, naj se nam na vsak način pusti. Naj se ne pozabi pri tem v ozir jemati različno obliko krajev. Pri vas v dolini lahko vsakdo s par voli vse zvozi in zorje, pri nas na Pohorju pa potrebujemo za težje vožnje in napornejše delo po dva para. Vsaka reč ima svoj prav. Glede živine opozarjamo posebno županstva, naj varujejo v tem oziru kmečke potrebe in naj odkritosrčno poročajo političnim oblastim, kadar je v občini ostala samo nujno potrebna živina. Modro gospodarstvo z živino v državi bo imelo za posledico, da bode tudi mestno prebivalstvo dobivalo, če ne dan za dnevom, vsaj od časa do časa, za prehrano meso na razpolago.

3. Naj se nam vseh zdravnikov ne vzame z de-
že, ampak naj se vpoklicanje zdravnikov na mesto
in deželo modro razdeli. Če pridejo kužne bolezni tu-
di med nas, potem moramo nekoga imeti, ki bi nam po-
magal in svetoval. Seveda nam, smo kmetje sami skre-
bi, da kolikor mogoče zabranimo kugam prihod na
kmete. Spominjamo se starega pregovora: Snaga in
red je pol zdravja in: Snaga je Bogu draga! Že se-
daj je treba opozarjati, da je posebno v hiši, kjer se
je kužna bolezen že pokazala, dvojno potrebno: da se
bolnika osami in da se oni, ki mu streže, vestno ravn-
na po zdravniških navodilih in se razkužuje.

4. Naj se zabrani nadaljni dohod begunc ev na Slovenski Štajer. Pri nas jih moramo imeti po sameznih hišah, na Srednjem Štajerskem so nastanjeni po barakah. Zato naši begunci zavživajo našo hrano, ki nam je z zaporo moke in žita precej omejena. Nadalje so begunci vsled svoje nesnažnosti vedna nevarnost, da se занesejo kužne bolezni med nas. In tretjič nimamo nič od njih, ker niso navajeni našim razmeram in se ogibajo vsakega dela.

dolgo, pogodil nas vendar ni skozi 21 dni. Prepričan sem, da bo letošnja spomlad usahnilo vsako drevo v dotičnem gozdu, ker je vsako postalo žrtev jeklenk, šrapnelov ali ga je pa kar s koreninami vred izkopala granata.

S časom smo se pa tudi mi privadili tem ruskim pozdravom, pa tudi sosed Rus je nekoliko odnehal in nas obstrelejeval vsaj v presledkih. Navadno zjutraj od 7. do 8. ure, od 10. do 11. ure, popoldne od 2. do 4. ure in od 6. ure do mraka. Po noči se je začelo streljanje iz pušk, strojnih pušk in topov, tako ob 9. uri in je trpelo po eno do dve uri. Nazivali smo to brezpredmetno borbo: večerni koncert. Ta koncert se je navadno ponavljal na noč ob 2. uri. Vsak novinec, ki nas je obiskal, je menil pri teh koncertih, da se bije grozna bitka, ali bilo je le, če je dovoljen ta izraz, neumorno streljanje brez izgub.

Pri vsem tem opisovanju sovražnih jeklenk in svinčenk pa ne smem pozabiti na naše uboge želodce. V strahu in trepetu pred smrtno koso se je vendar oglasil za vojaka tolikanj neljubi gost — glad. Kar smo prinesli seboj, je bilo povžito, in naša kuhinja in tren pa bogve kje. Hvala Bogu, tik ob gozdu se je raztezala ogromna njiva, posejana z gališkimi bandurki — krompirjem. Te bandurke smo izsledili, pa kako nevidno do njih? Rus bi bil gotovo podkuril vsakemu pod pete, če bi se bil drznil odkrito z lopato na njivo. Pomagali smo si z globokim jarkom, ki je vodil iz naših skrvlavišč na njivo in si je vsakdo lahko nepopaženo nakopal žlahtnega krompirja. Moje opravilo kot takozvani „menažmojster“ je bilo, da sem od jutra do večera lupil bandurke. Takoj ob 8. uri sem začel in pristavil ob 10 uri lonec za dopoldne in od druge ure popoldne naprej za večerjo. Toraj za poldne bandurčeno juho in za večerjo, to je gotovo vojaška skromnost. Pa pri tej kuhariji, ki je bila mo'e edino opravilo, je bila druga smrtno nevarna in pomisleka vredna težkoča — ogenj. Kakor hitro je Rus na hribu zapazil dim, se je že oglasil celo v odmorih z „bum—

Drugičrat se naj oglasi kmet-tovariš iz drugega kota naše domovine. Več oči več vidi, več glav več misli. Naši sinovi-vojaki si opisujejo v „Slov. Gospodaru“ svoje boje, mi si opisujemo skrbi v vojskinem času.

Velikonočna spoved 87. peš- polka na bojišču.

Č. g. Marko Krajnc, vojni kurat c. in kr. peš-
polka štev. 87, piše č. g. prof. dr. Lukmanu to-le za-
nimivo pismo:

„Bojišče, dne 15. marca 1915. Vlč. g. doktor! Najprisrčnejša zahvala za zadnjo dopisnico, ki sem jo sprejel v zadnjič omenjeno župnišče, kjer sem sedaj že zopet tri tedne. Tako si lahko predstavljate, da odkar sem na bojnem polju, nisem še imel nobene neprijetne ure, pač pa sem doživel že prav mnogo duhovnega veselja. Zlasti zdaj, ko opravljajo naši dragi vojaki 87. pešpolka velikonočno spoved, mi prinese vsak dan obilo novega duhovnega veselja. Hvala predobremu Bogu, ki nam je omogočil velikonočno spoved! Tukajšnji g. dekan nam je dal na razpolago cerkev, kjer prejema na dan po 140 do 150 mož sveto velikonočno obhajilo; tedaj se pač čutimo vsi kakor v domači cerkvi. Spovedujem deloma v cerkvi, veči del pa grem v sosednjo vas, kamor pride iz nasipov vsak drug dan do 150 mož, da si okrepčajo dušo in telo. Nikdar mi ne izgine iz spomina mala kamrica, v kateri opravljamo sv. spoved; kakor nalašč za ta namen visi na sicer popolnoma prazni steni stara podoba Kristusa na križu. Vsakokrat sem ginjen nad gorečnostjo, s katero opravljajo moji dragi župljani sv. spoved; ne eden mož ne izostane. O, vojska je že močno očistila dušno ozračje! Marsikaterikrat mi še solze spovedancev močijo roke. Mislijo pač na domačo cerkev in spovednico in na svoje ljube domače, s katerimi so lani opravljali velikonočno spoved. Včeraj mi prinese podčastnik po skupnem obhajilu 150 K, ki so jih zbrali fantje dotičnega oddelka za sveto

bumf“ in vsi ognji so se morali na povelje pogasniti, če smo si hoteli oteži življenje. Jaz sem si pomagal na ta način, da so me zavili v takozvani „Zeltblatt“, da se ni dim kar naravnost dvigal Rusom pod občutljivi nos, a pri tem so trpele moje oči. Ogenj je dobival skozi platno premalo zraka in jaz ubogi kuhar sem napenjal pluća in pihal ter pihal v žerjavico, da so se mi obrobile oči z rdečimi obronki kot zajcu. Sam sedaj ne vem več, kaj sem vse nametel v juho, od katere je dobil vsak častnik skromno odmerjenih 17 žlico. Vendar so me gospodje hvalili kot okusnega kuharja in sam general, ki je bival tedaj z nami, je priznal, da še nikoli mu ni dišala kaka juha tako, kot bandurcna juha v Volžji dolni. Enkrat sem se celo lotil močnate jedi iz suhorja in mleka. Šmaril pa pihal sem dolgo, drugi so jo vgalili, meni samemu pa ni teknila. Okoli 5 dni smo živeli od gole krompirjeve juhe in naš želodec je zahrepenel po kaki izpremembi. Z velikim naporom in po dolgem iskanju se je vendar posrečilo Franelu, da je iztaknil tren in prignal seboj naša dva štabna kuharja. Mojo dosedanjo kuhinjo smo precej povečali, jo dobro pokrili in jo opremili z več lonci in ponvami. Hrana se nam je izboljšala in vsakdanje bandurke so služile le še kot prikuha. Franel je celo zgradil peč za kruh peči, a ni se prav dobro obnesla, dasi je bilo mnogo truda in resnega pomisleka z njo, kar se dima tiče. Izkopali smo v zemljo shrambo za bandurke, zelje in sploh kuhinjske potrebe. V tej shrambi se je pojavilo na stotine poljskih miši, ki bi nam bile oskrunile vsa težko in v smrtni nevarnosti nabavljena jedila, da nisem ukazal v vsi vzeti mačko, ki je bila odslej vsaj strah poškodnim glodalcem. Mački se je pri nas prav dobro godilo in niti na kratke posete ni uhajala v vas. Tudi naše postojanke, kjer smo z malimi presledki tičali noč in dan, smo si bolj udobno uredili in postlali s slamo, da nas ni tako bodla gola zemlja v hrbet. Na tem mestu hočem zabeležiti neznatno dogodbico, ki mi je bila dolgo v posmeh. Spalo nas je 7 tovarišev v eni po-

maše za rajne tovariše s prošnjo, da jih pošljem č. gg. lazaristom v Celje.

Da se velikonočna spoved tako lepo vrši, gre hvala našemu g. polkovniku, ki kakor oče ljubi svoje vojake. Ko sem bil glede velikonočne spovedi pri njem, je z radostjo omenil, da je že sam mislil, kako bi njegovi „dobri, junaški 87erji, ki toliko trpijo“, zadostili zdaj o Veliki noči tudi svojim dušnim potrebam. Povdarjal je pri tem potrebo vernosti zlasti za vojaka. Uredil nam je potem vse tako ugodno, da že vsak z lahkoto opravi svojo pobožnost. Danes sem imel še posebno duhovno radost, ko je naš brigadir ob enem z vojniki pristopil k mizi Gospodovi. Regiment je dobil novo felđkapelo, zato hvala Bogu lahko vsak dan mašujem.

Najudanejši poklon in najiskrenejši pozdrav —
Vaš hvaležni Marko.“

Slovenski vojaki se veselijo „Gospodarjevega“ napredka.

Topničar Josip Holc, doma od Sv. Jurija ob Ščavnici nam piše dne 12. marca s karpatskega bojišča (iz ozemlja pri prelazu Toronyja):

Med odmorom strašnega gromenja topov Vam pišem nekaj vrstic, s katerimi naznanjam vsem ljubim znancem v domačem kraju, da smo nočjo pričeli zopet bruhati hudi ogenj na sovražnika. Beli gosti oblaki, ki nastajajo, kadar mečemo šrapnele med ruske vrste, se spreminjajo celo v veliko meglo.

Zadnji čas je bilo karpatsko ozračje večinoma oblačno, od 1. marca do danes je skoraj neprenehoma snežilo in nam je zelo oviralo prodiranje. Med tem časom smo se pripravljali na nove boje in opazovali sovražnika. Naše priprave so bile tako dobro urejene, da je danes bela ženka-smrt objela mnogo vojakov sovražnega krdeca. Najhujše in z vso silo je sovražnik napadal naše postojanke na visokih gorskih grebenih v ozemlju prelazov Vyskov-Pereslō, to je južno-izhódno od Lupkova. Nadejamo se, da bomo tej ruski melodiji napravili enkrat konec ter si priborili z božjo pomočjo venec in zastavo zmage ter slave, kar željno pričakujemo vojaki na bojišču in menda tudi Vi, ki ste doma v dragi mi slovenski domovini.

Izredno nas veseli, da šteje „Slov. Gospodar“ že nad 20.000 naročnikov. Mislim, da smo letos ravno slovenski junaki najboljši agitatorji za razširjenje našega vrlega glasila. Pisma slovenskih vojakov so se posebno priljubila doma in na bojišču. Tudi Vaša poročila o bitkah so res izborna. Včeraj sem govoril z znancem iz Spodnje Stajerske, ki je bil doma hudi Vaš politični nasprotnik. Na vse pretege je hvalil „Slov. Gospodara“ in „Stražo“. Nek poseben ponos me je navdahnul v tem trenutku. Vzradošen sem bil, da si naši listi pridobivajo prijateljev na levi in desni. Vam in ljubi slovenski domovini pošilja iskrene pozdrave njen zvesti sin Josip Holc.

Priprosti vojak hvali bistroumnost slovenskih častnikov

Topničar Jožef Korpar iz Oslušovec pri Veliki Nedelji piše s severnega bojišča:

Ljubi stariši! Danes Vam nekoliko natančneje popišem, kje da služim in kaj vse povzroči strašna vojaka.

Prej skoro popolnoma nemški polk je pomešan sedaj tako, da je že ena tretjina častnikov in moštva Slovencev. Tako je tudi pri bateriji. Poveljnik je Slovenec g. stotnik Pož, doma iz celjskega okrožja. Njegova bistroumnost in hladnokrvnost je skoro nepopisna. Bil sem priča, ko je pretela huda nevarnost za

stojanki in ležali smo tako natlačeno, da se prav nobeden ni mogel svojevoljno kotati, ampak je bil prisiljen, do jutra vstrajati v isti legi, v katero se je na noč položil. Zvečer smo navadno kramljali pri temi, ker sveče so bile dragocen zaklad, dokler nas ni zazibal spanec enega za drugim in nas preselil v ono presrečno stanje na bojnem polju, kjer vsaj za nekaj ur ni slišati pušk in topov. Nekega večera smo prav rano zadremali in spali z obrazi v znak. Kot strela z jasnega je nekaj skočilo Franelu na obraz, zakričal je z nečloveškim glasom in skušal z vsemi štirimi se izmotati iz postojanke. Komaj je srečno rešil svoje ude na prosto, čap, skočilo je meni nekaj kot led mrzlega in kot pest velicega ravno v obraz. Seve, tudi jaz sem zatulil in io ubral na prosto. Vse je bilo mahoma po koncu, kajti vsak je bil prepričan, da je udarila med naju granata, a brez — poka. Vse naju je povpraševalo: „Kaj za Boga, sta ranjena, sta še živa?“ A ko se je vse prepričalo, da sva popolnoma nepoškodovana, so menili, da se nama je nekaj zavrtelo v glavi na napačno plat. Midva sva ponovila svojo izpoved pred samim polkovnikom, obe izjavi sta se krili za las natančno: da nama je nekaj mrzlega in velikega prav iz obraza lopnilo na obraz. Ukresali smo po dolgem pretehtavanju luč in začela se je natančna preiskava. Gotovo dobro uro je trpelo, predno smo odkrili vzrok našinega krika in bega. Prav v kotu postojanke je tičala izvanredno velika in meni najustudnejša žival krasača ali „krota“, da se po domače vsi razumemo. Pognali smo jo na lopati med sme hom in krohoto tovarišev preko potoka v gozd.

(Dalje prihodnjik.)

baterijo, bila bi skoro v tujih rokah. Pripeti se namreč večkrat, da imajo višja povelja zamudo, ako torej vodnik ni tako spreten, kakor naš, je slaba. Na veliko žalost cele baterije je naš g. stotnik malo bolehen, upamo pa, ako Bog da, bo kmalu bolje. Saj ni čuda, koliko dni in noči mora on prebedeti v svojem podzemeljskem zavetišču že celih sedem mesecev.

Zdaj Vam pa še hočem popisati, kaj vse povzroči ta nepopisna vojna. Dragi mi! Tukaj se uničuje rodbinska sreča; tu se ruši in razdira vse, kar je človek z velikim trudom in le počasi ustvaril in sezidal. V nič gredo polja, poslopja in najlepša dela človeškega uma, kar je človek s svojo razumnostjo iznašel, vse vporablja, da uničuje sadove človeškega truda.

Ali se sliši že kaj o miru? Samoobsebi je umevno, da je vojska delo človeka, ali mir, pravi mir pa ni delo človeka, ker pravega miru človek drug drugemu ne more dati, tem manj pa more storiti to narod narodu ter mu tudi mir zajamčiti. Vojske si narodi sami povzročajo, a pravega miru si ne morejo dati! Zato se tudi tukaj brezštevila srea trpečih obračajo s prošnjo za mir h Knezu miru.

Vsega bo enkrat konec. Prišel bo tudi pri nas čas, ko bo zadonela trobenta miru in klicala utrjene vojake iz bojnega polja. Srečen bo, ki ta čas doživi!

Sneg je že precej skopnel, boji se ponavljajo vedno; posebnih novin nimam. Topovi gromijo vsak dan po navadi, zadnje dni strelja „moskal“ brez uspeha. Kakor sem Vam že pisal, nimam tovariša več nobenega, g. ognjičar Vilčnik iz Mezgovca je že precej časa v bolnišnici. Pišite mi, kje se kaj nahajajo moji oslušovski tovariši, kajti od teh nič več ne slišim. So-li res vsi pokriti s hladno zemljo ali kako?

Se nekaj. Prosim Vas tudi, da mi redno pošiljate „Slov. Gospodara“, ker je tudi tukaj precej takih, ki radi berejo slovenske časnike. Vsem iskrene pozdrave od Vašega Jožeta.

Čimbolj je pokalo, tembolj je bilo veselo.

Narednik Ivan Hanžekovič, ki služi pri 87. pešpolku 16. stotniji, doma iz Sv. Križi pri Ljutomeru, piše z južnega bojišča svoemu prijatelju:

Dragi! Iskrena Ti hvala za dopisnico. Kolikokrat sem mislil v prostih urah na Te in svoje domače ter sanjal v temnih nočeh o moji dragi slovenski domovini, veselil se že v domači družbi in v krogu svojih prijateljev. Pa, oj, koliko presenečenje. Ko se zbudim, spoznam, da sem daleč od Vas, predragi rojaki in Bog zna, kdaj bo konec te strašne vojske.

Večkrat si mislim na Vas in Vas štejem še med srečne, da se vojska ne vrši pri Vas, ker Vi si vojske sploh predstavljati ne morete v taki obliki, kot je v resnici.

Ubogo ljudstvo beži in tava okrog brez živeža in brez strehe, bombe žvižgajo med njimi in umore zdaj tega, zdaj drugega brez usmiljenja. Pa boljše bo, dragi prijatelj, ako Ti niti tega ne pišem dalje, ker bom Ti že ustmeno povedal, ako Bog dopusti, da se še kdaj vrnem domov. Naznanim Ti še le toliko, mi Slovenci se bojujemo izredno hrabro in gremo z veseljem naprej za našega sivolasega vladarja in ljubo domovino, saj smo vojaki z dušo in telesom. Tujci in sovražniki se čudijo železni slovenski vstrajnosti in našim junaškim činom. Kolikokrat sem bil v ognju, ki ni za popisati! Padale so sovražne granate in šrapneli pred in za menoj na desno in levo ter podirale moje hrabre tovariše. Hvala Bogu, jaz sem srečno prišel skozi, včasih samo s par možmi, ko se je reklo, z bajonetom in puškinim kopitom delati prostor in poditi kletega sovražnika. Nikdar mi ni upadel pogum, moje želje so bile: le naprej, le naprej, ker čim boljše pokalo, tembolj je bilo veselo. Oblike sem imel že prestreljeno na več krajih ali jaz sem še vedno zdrav, za kar se imam zahvaliti edino le Bogu in preblazeni Devici Mariji. Vsem znancem iskrene pozdrave! Ivan.

Slovenski fotograf v ruskem ujetništvu.

Franc Kurnik, fotograf pri Sv. Trojici v Slov. gor., sedaj v ruskem ujetništvu v Omsku v Sibiriji, piše svoji ženi:

Omsk, 10. dec. 1914.

Draga mi žena! Dobro veš, kako težka je bila ločitev dne 27. julija, ko sem se poslavljaj od Tebe in od svojih otročičev, ko me je poklical presvitli cesar za dom med bojni grom. A obupno žalost, ki je trgala ob dnevu slovesa moje srce, je sladilo blagodejno upanje, da nas Vsegamogočni ne loči za zmiraj, da pride čas, ko se bomo zdravi, veseli, srečni zopet videli. Ravno tako se me loteva tudi tukaj v Omsku, v daljni tujini, ob spominu na slovenski dom obupno domotožje. A sladko upanje, da pride vendar enkrat še ura, ko bom stopil na sveta tla drage mi domovine, ko bom obiel in pozdravil drage mi domače: Kako željno pričakujem snidenja in zopetnega videnja! O, kako dolgo še treba čakati tega zaželenega trenutka...

Draga mi žena! Okoli 5. novembra sem Ti pisal, da sem ujet in da sem na potu v mrzlo Sibirijo. Če nisi prejela mojih vrstic, tedaj si gotovo že misli-

la, da me ne boš več videla, da sem že tam, kjer ni mih. Pa prečista Devica me je dosedaj obvarovala vsake nezgode, zato smeja oba, Ti in jaz, z mirnim očesom gledati v prihodnost in trdno upati, da me bo nebeška Zaščitnica tudi zanaprej obvarovala vsakršnega zla. Pa nebeška naša Mati naj tudi Tebe in najine otročiče obvaruje vsega hudega.

Zdaj se nahajam v Omsku in hodim k nekemu fotografu na delo. Omsk leži na velikanski pustinji, na kateri zastoj iščeš z očesom dreves, ob izlivu reke Om v reko Irliš in je glavno mesto srednoazijske gubernije. Mesto ima le enonadstropne hiše, ulice so netlačene in šteje več lepih pravoslavni cerkev in mnoge šole za moško kakor tudi za žensko mladino. Tudi rimsko-katoliška cerkev se nahaja v Omsku. V njo sem šel k sv. maši takoj prvo nedeljo in sem bil nad vse vesel, da sem mogel zadostiti svoji verski dolžnosti. Rimsko-katoliški duhovnik, ki oskrbuje to cerkev, je Poljak in zna le ruski in poljski. Včasih še pa pride k nam neki drugi rimsko-katoliški duhovnik, ki zna tudi nemški. Pri njem mislim opraviti velikonočno spoved. Tukajšnje ljudstvo je jako dobro, globoko vero in dobro srčno. Gre nam na roko in tudi skuša po svojih močeh nam lajšati in manjšati gorje in trpljenje našega ujetništva.

Kaj Ti naj pišem o sibirski zimi? Huda je in traja šest mesecev. Marsikaj bi Ti še rad pisal, draga žena, pa ne smem. Sklepajoč svoje vrstice, srčno pozdravim Tebe, najine otročiče, mater in našega trojiškega č. g. župnika. Bogu in prečisti Devici Mariji izročim Tebe in najine otročiče, da Vas varujeta v sedanjih časih vsega hudega. — Vaš Vas vse ljubeči ata.

Slovenska junaka v Karpatih.

Alojz Rudolf, frajtar 87. pešpolka, doma od Sv. Miklavža pri Ormožu, se je začetkom vojske bojeval na severnem bojišču. Dne 28. avgusta je pa bil težko ranjen v nogo. Za junaški čin, ki ga je izvršil v boju, je dobil srebrno kolajno II. razreda. Prepeljali so ga v bolnišnico v Debrecin. Tukaj je ležal do dne 30. septembra. Ko je malo okreval, se je prišel zdraviti domov. Komaj mu je rana zacelila, že se je šel zopet bojevati na severno bojišče. Sedaj je v bojni črti v Karpatih. Od tukaj piše svojim starišem in sestricama dne 10. marca:

Dragi stariši in sestrici! Pozdravim Vas s prelepim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Naznanim Vam, da sem še vedno zdrav na bojnem polju v Karpatih. Pozdravim tudi našega g. župnika, Dragi stariši! Naznanim Vam, da sva z Ivanom Kolarič vedno skupaj in se bojujeva za dom in sivolasega cesarja. Bila sva dne 7. marca v hudem ognju. A hvala Bogu še sva ostala zdrava. Jaz vem, da molite za srečen izid vojske in za mojo srečno vrnitev. Tudi jaz tukaj molim, saj sem bil že od mladih let častilec Marijin. Vsi vemo, da ona svojih ne zapusti. Bog daj, da bi še nadalje ostal zdrav. Vse vas srčno pozdravlja Vaš udani sin in brat Alojzij.

Materino srce.

Sin mi je bil potrjen v vojake. Vedela sem, da bo to prav gotovo, saj je bil fant velik in krepak. „Potrjen“, je zavpil, prišedši domov. Takrat me ni posebnostno vznemirilo, saj sem se celo čudila onim materam, ki so pri tej novici jokale! Predstaviti si menda nisem mogla, da mi vzamejo sina, mojega dobrega sina!

Bil je sicer že pred leti z doma, a takrat ne kot vojak, in zato nisem mogla razumeti, kaj pomeni ta ločitev. Pripravljali smo mu potrebne stvari in tudi te sem delala z veseljem, saj sem delala za svoje najdražje, za svojega otroka.

Nenavadno hitro je prišel dan odhoda. Bolj ko se je bližala ura ločitve, težje mi je bilo pri srcu. Spominjala sem se nekega žalostnega dne, pred več leti, ko so mi odnesli mrtvo hčerko iz hiše. Enako čustvo me je obdajalo tisti dan.

Odšli smo iz hiše. Do kolodvora je vodila pot po strmi stezi. Nekdo spredaj je nesel kovčeg na ramo, kot bi nesel mrtvaško krsto. Ozrla sem se, zdelo se mi je, da je to mrtvaški sprevoz. V srcu me je zabolelo in debela solza mi je padla na lice.

„Ne, ne, saj solz ne sme videti moj sin, težko bi mu to delo“, tako sem si govorila. Hotela sem govoriti z drugimi, a glas ni mogel iz grla. Tiščalo me je, kot bi me hotelo zadušiti.

„Ne, ne, saj to ni mrtvaški sprevoz, to ni krsta, to je le kovčeg in ljudje, ki ga spremljajo, to vendar niso pogrebeli!“

Tavala sem za njimi v neki omotici do kolodvora. Tam je čakalo več ljubeznivih znancev, da pozdravijo vojake-novince. In komu ni bilo tesno pri srcu? Po železnici smo jih spremlili do prve postaje. Ves čas me je nekaj tiščalo v prsih in potem — hvala Bogu — so se mi vile solze. Dovolj mirno in vdano sem gledala odhajajoči vlak, ki je odpeljal mojega otroka, mojega dobrega otroka!

Ko sem se vrnila domov, nisem hotela v njegovo sobo.

Drugi dan še le sem pregledala njegove predale, obleko in njegove knjige in jokala sem in jokala!

„Bog s teboj, moj otrok! On naj te obvaruje vsega hudega! A materino srce, njene misli, njena dejanja bodo vedno pri tebi in s teboj! Vroče molitve pošiljam k Bogu, da te zopet vrne v naročje svoje matere!“

Przemysl — padel.

Przemysl je padel! Kakor da bi nam z bridkim mečem prebodel srce, nas je zaskrbelo, ko smo slišali to žalostno vest. Przemysl se nam je tako omilil, da smo bili nanj, na njegovo hrabro posadko in na njegovega izbornega poveljnika Kusmaneka nad vse ponosni. Vsi smo upali, da bo Przemysl tudi drugič otet, da ne bo nikdar padel sovražnikom v roke, da se bo držal, dokler ga naše hrabre karpatske čete ne rešijo trdega ruskega obroča. Toda prišlo je drugače. Przemysl je danes v ruskih rokah in hrabra posadka na potu v rusko ujetništvo. Vendar ena tolažba nam je ostala. Przemysl ni bil premagan od sovražnika, njegovih utrdb niso razrušile ruske kroglice in grana-te, njegova posadka ni podlegla v boju, ne, glad je premagal Przemysl in njegovo posadko. Samo glad!

Przemysl se je moral v ponedeljek dne 22. t. m. udati, ker v trdnjavi ni bilo več živeža. Kdo je tega kriv, o tem se bo govorilo po vojski, sedaj ni čas za to, sedaj je naša dolžnost, da od žalosti ne klonemo glav, ampak kljub žalostnemu dogodku zremo z zaupanjem v bodočnost. Saj poročilo našega armadnega vodstva samo pravi, da padeč Przemysla ne bo imel na veliko bojno pozorišče nobenega posebnega upliva. In armadno vodstvo je gotovo najbolj poklicano in najbolj sposobno, da o dogodku izreče strokovnjaško sodbo. Ruska oblegovalna armada bo sicer sedaj prosta, toda ker je naše armadno vodstvo že dalje časa računilo s padcem trdnjave, je brezdvomno pripravljeno tudi na možnost, da bo na tej ali oni točki ruska bojna črta naenkrat ojačena.

Od przemyslske trdnjave Rusom ni prišlo drugega v roke, nego nago življenje vojaštva z generalom vred. Živeža sploh ni bilo več, a utrdbe so razstrelili, topove naredili nerabne, strelivo pokončali.

Przemysl so Rusi obkolili dne 9. novembra 1914. Udati se je moral dne 22. t. m.

Uradno poročilo o udaji.

Dunaj, 22. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Po štiriinpolmesečni obkolitvi so bile sile naše trdnjave Przemysl izčrpane. Radi tega je trdnjava v ponedeljek dne 22. marca častno padla.

Ko so se sredi tega meseca zaloge živil v trdnjavi zelo skrčile, se je odločil poveljnik, general Kusmanek k zadnjemu napadu. Trdnjavska posadka je na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca zgodaj v jutro izpadla čez utrjeno trdnjavsko črto in se je po sedemurnem boju do skrajnosti borila z močnimi ruski silami. Konečno je bila izpadla četa vsled številne sovražnikove premoči prisiljena se umakniti za utrjeno trdnjavsko črto. V naslednjih dneh so Rusi napadli več naših przemyslskih utrdb. Vsi ruski napadi pa so se, kakor prejšnji, pod ognjem hrabrih utrdb ponesrečili. Ker je po izpadu dne 19. marca, vključno s krajnjimi omejitvi uporabe živeža, bilo očitno, da se more trdnjava braniti edino le še tri dni, je trdnjavski poveljnik dobil medtem povelje, da naj po preteku treh dni in po uničenju vojnega gradiva, trdnjavo prepust sovražniku.

Naš zrakoplovec je prinesel iz trdnjave poročilo, da se je posrečilo, utrdbe s topovi, strelivom in utrjenimi postojankami vred še pravčasno uničiti.

Požrtvovalni stanovitnosti trdnjavske posadke in njeni hrabrosti v zadnjih bojih kakor tudi njenemu junaštvu v prejšnjih borbah in sovražnih navedbah, gre posebej na hvala. Pri nanje hrabrosti gotovo tudi sovražnik trdnjavski posadki ne bo odrekel. Padeč trdnjave, s katerim je armadno vodstvo že delj časa moralo računati, nima na veliko vojno pozorišče nobenega upliva.

Na bojiščih v Karpatih trajajo boji med prelazom Užok in Koniečna (blizu Lupkova) naprej.

Armadi se naznanja padec.

Dunaj, 22. marca.

Vrhovni poveljnik naše armade, feldmaršal nadvojvoda Friderik, je izdal naslednje armadno povelje: „V štiriinpolmesečnih junaških borbah se je naša posadka v Przemyslu vedno brezobzirno in vstrajno vojskovala. Sovražnik je zamanj naskakoval trdnjavo ter imel pri tem velikanske izgube. Ko je bil večkrat s krvavimi izgubami odbit, je še zadnji čas, posebno dne 20. in 21. marca noč in dan poskušal s silo se polastiti trdnjave. Hrabrost trdnjavske posadke, ki je torej cele štiri in pol mesece vstrajala in je še dne 19. marca z naporom zadnjih svojih sil poskušala predreti silni sovražni obroč, je dobila povelje, da radi gladi prsiljena, in ko je razrušila in razstrelila vse trdnjavske utrdbe, mostove, orožje, strelivo in vojno gradivo vseh vrst, prepusti razvaline Przemysla sovražniku. Nepremagljivim przemyslskim junakom naš tovariški pozdrav in zahvala! Bili so le po naravnih silah od sovražnika premagani. Przemyslski junaki nam ostanejo vzvišen vzgled junakov, ki so do skrajne človeške moči zvesto izvrševali svoje dolžnosti. Bramba trdnjave Przemysl ostane za vse večne čase vzvišen vzgled junaštva naše armade.“

Zadnje rusko poročilo.

Zanimivo je pred udajo Przemysla zadnje rusko poročilo, ki se glasi: Trdnjavski artilerija v Przemyslu bruha dan na dan več kakor tisoč krogel na naše oblegovalne čete, vsled česar imajo te vedno izgube.

Zadnji izpad.

Zadnji večji izpad je naredila posadka na Jožefovo. Ta izpad je bil imeti poizkus, ali je mogoče predreti rusko bojno črto. Izpad se je izvršil v izhodni smeri proti Grodeku. Smatralo se je, da je tam ruska črta najslabša. Toda Rusi so se utrdili in izpad je tudi na naši strani stal mnogo žrtev. Izkazalo se je, da bi tudi nadaljnji poizkusi ne imeli uspeha in da bi naše vrste strašno trpele. Zato se je naše armadno poveljstvo odločilo, da posluša glas človekoljubnosti, in je odredilo, da se Przemysl uda.

Kako se je Przemysl udal.

Da se je Przemysl udal, se je javilo dne 21. t. m., ob 6. uri 55 minut z brezžičnim brzojavom armadnemu poveljstvu. Trdnjavski poveljnik general Kusmanek je poslal odposlanca k poveljniku oblegovalne ruske armade, da se dogovorijo pogoji, pod katerimi se trdnjava uda. Kaj se je dogovorilo in pod kakimi očitnostmi se je Rusom izročila trdnjava, o tem seveda ne izvemo več.

Dne 20. t. m. se so Rusi od izhoda in severa močno naskočili trdnjavo, a bili z velikimi izgubami odbiti. Se predno se je odposlal odposlanec v ruski tabor, so pokali vsi topovi. Ob enem je začela posadka razstreljevati vse vojaško važnejše predmete. Vse utrdbe s topovi vred so se uničile, strelivo se je pokvarilo in brezžična brzojavna postaja razdrila.

Vsled nezadostne prehrane so se pojavljale boleznin v strašnem obsegu. Čudno je, da se je trdnjava še tako dolgo držala.

Zakaj ni bilo dovolj živeža.

Sicer je bil Przemysl prvega ruskega obleganja že proti sredini oktobra otet, toda dovoz streliva in živeža je bil skrajno težek. Ceste so sploh bile nerabne, ker so bile polne vbojstva in trena. Železnica s severa se je stala pod sovražnim ognjem, železnica z juga pa se je morala popraviti, kar se je dovršilo še komaj 25. oktobra. In ta železnica je potem tudi samo 10 dni vozila v trdnjavo. Razven tega se je morala trdnjavska posadka radi pomanjkanja drugega dovoza odstopati strelivo in živež našim četam ob Samu.

V mesto je prišlo tudi na tisoče bolanih in ranjenih, ki so živeli od trdnjaviških zalog. Zato je bilo nemogoče, v 10 dneh oskrbeti trdnjavo z velikimi zalogami živeža, posebno ker se je moralo vendar misliti in skrbeti tudi v povoljni meri za strelivo. Tako se je zgodilo, da trdnjava ni imela za dolgo časa provijanta založenega, in nihče, razven nesrečne razmere, so na tem krive. Previdnosti generala Kusmaneka in štedljivosti vrlega junaštva je pripisovati, da se je Przemysl še tako dolgo držal. Posadka je vedno upala, da bo oteta. Toda nadčloveške težave v Karpatih so vzroki, da se nje upanje ni moglo izpolniti.

Oblegovalna ruska armada.

Število ruskega vojaštva, ki je oblegalo Przemysl, se ceni na 150.000 mož. Rusi so okoli trdnjave zgradili utrdbe, da so se lažje branili izpadov przemyslske posadke. Število naše posadke je bilo seveda mnogo, mnogo manjše. Civilnega prebivalstva je bilo v trdnjavi med drugim obleganjem okoli 15.000 ljudi.

Prvo obleganje Przemysla.

(Od sredine septembra do 10. oktobra.)

Ko se je po bitki pri Grodeku naša armada začela umikati proti zahodu in jugozahodu, je dobil Przemysl nalogo, da kolikor mogoče sovražnih čet pote-

gne na se in jih zadržuje. Tedaj je prišel sredi septembra v ruski službi se nahajajoči bolgarski general Radko Dimitriev z veliko armado pred Przemysl ter jo začel oblegati. Pri svojih naskokih ni štedil ne z vojaštvom ne s strelivom. Četo za četo je tiral pred trdnjavo, s strojnimi puškami je stal za njihovim hrbtom, da se niso umikali, a vse nič ni pomagalo. Radko Dimitriev je izgubil okoli 70.000 mož, a trdnjava se mu ni udala. Tudi pri prvem obleganju je trdnjavi poveljeval general Kusmanek. Začetkom meseca oktobra so se morali Rusi v Galiciji pred našimi četami umikati in tako se je strl tudi ruski obroč okoli Przemysla. Dne 10. oktobra je bil Przemysl otet.

Trdnjave ne dam.

Cesar je poveljnika trdnjave Przemysl, generala Kusmaneka, po prvem obleganju odlikoval z redom železne krone. Vrli branitelj trdnjave si je odlikovanje tudi zaslužil, kar dokazuje tudi naslednji dogodek, ki se je dogodil med prvim obleganjem:

Dne 2. oktobra, ob 3. uri popoldne, je došel pred trdnjavo Przemysl ruski vojni odposlanec s posebnim pismom generala Radko Dimitrieva, ki je poveljeval ruskim četam pred Przemyslom. Pismo se je glasilo:

„Gospod poveljnik! Sreča je zapustila Vašo č. in kr. armado. Po naših zadnjih uspešnih bojih se mi je posrečilo, da sem s svojo armado obkolil trdnjavo. Nemogoče se mi zdi, da bi Vam sedaj prišla pomoč. Da se prepreči prelivanje krvi, si usojam Vaši ekscelenci predlagati, da se mi trdnjava prostovoljno uda, ker je mogoče, da se v tem slučaju od ruskega vrhovnega poveljstva doseže za Vas in za Vašo garnizijo časten odhod. Ako je Vaša Prevzvišenost voljna se pogajati, potem prosim, da sporočite svoje pogoje našemu pooblaščenцу - parlamentarju, podpolkovniku Wandu-ju. Ob tej priliki Vam izrekam svoje posebno spoštovanje. — Poveljnik obkoljujoče armade pred Przemyslom: General Radko Dimitriev.“

General Kusmanek je takoj kratko a krepko odgovoril: „Gospod poveljnik! Pod mojo častjo bi bilo, ako bi na Vašo sramotno in nizkotno namero dal še kak odgovor!“

Drugo obleganje Przemysla.

(Od 9. novembra do 22. marca.)

Ko se je začetkom novembra moral nemški general Hindenburg umakniti izpred Varšave in vsled tega tudi general Dankl izpred Visle, tedaj je zaradi skupnega postopanja sklenilo naše avstrijsko armadno vodstvo, da se tudi mi umaknemo, čeprav so bile naše postojanke izborne in nepremagane. In tako je prišla trdnjava Przemysl zopet v sovražno morje. Dne 9. novembra so jo začele ruske čete od vseh strani obkoljevati. Toda vsled velikanskih izgub, ki jih je imel sovražnik pri prvem obleganju, si sedaj ni upal prav blizu, ampak se je v lepi oddaljenosti ustavil in utaboril. Ker je general Dimitriev pri prvem obleganju tako potratno postopal s človeškim življenjem, se mu ni več dalo poveljstvo nad oblegovalno armado, ampak se je izročilo generalu Brusilovu. Trdnjavi sami pa je zopet poveljeval general Kusmanek. Ves čas se je posadka s svojim generalom na čelu krasno držala. Že koncem novembra so začeli izpadati in vznemirjati oblegovalce. V decembru so štiri dni od 12. do 15. dec. bili zunaj ter se bojevali. Tudi pozneje se je poročalo večkrat o srečno izvršenih napadih. Zadnji čas je prišlo poročilo, da so klali konje, ker jih je bilo preveč in ker je primanjkovalo usnja. Kdor zna med vrstami brati, je iz tega poročila že lahko razvidel, da v trdnjavi primanjkuje živeža. Še 19. marca je posadka izpadla ter se bojevala v 7 urnem boju. Tudi ruske napade dne 19., 20. in 21. marca od različnih strani je posadka vrlo odbila.

Toda med tem se je priplazil v trdnjavo hud sovražnik, glad. Pred njega je položila dne 22. t. m. junaška posadka na časten način svoje neomaježevane meče. Ne Rus, ampak glad je premagal hrabro avstrijsko vojaštvo v Przemyslu.

Trdnjava je stala po letalcih in brezžičnem brzojavu do zadnjega v zvezi z vrhovnim armadnim poveljstvom. Posadka se je udala na povelje najvišjega armadnega vodstva.

Utis na Dunaju.

Dunajski listi so sprejeli vest o padcu Przemysla z udano mirnostjo. Bivši vojni minister baron Schönaich piše: Že par tednov sem bil pripravljen, da se bo Przemysl moral udati. Ako se padeč presoja z vojnega stališča, se mu ne sme prisojati preveč pomena. Hvala Bogu, Przemysl ni ključavnica na vratih, ki bi vodila v notranjost naše države. Przemysl ima sam zase svojo vrednost, toda druge posledice za razvoj vojske padeč ne bo imel, nego da se bo oblegovalna ruska armada lahko rabila drugod. Vse je odvisno sedaj od velike borbe v Karpatih. Ako se nam tam posreči, da vržemo sovražnika ob tla, potem bo ostal padeč Przemysla le osamljen dogodek v tej vojni.

Utis v Rimu.

Nihče ni pričakoval udati Przemysla. Vest je prišla popolnoma nepričakovano. Listi razpravljajo padeč s spoštljivostjo. „Giornale d'Italia“ hvali junaštvo braniteljev, ki niti trenutek niso pokazali slabosti. Przemysl je kljub padcu časten list v avstrijski vojni zgodovini.

Slovinci v Przemyslu.

Iz različnih pism, ki so jih priobčevali slovenski časopisi, je razvidno, da je bilo med posadko v Przemyslu tudi lepo število slovenskih vojakov. V vseh pismih, ki so jih po letalcih pošiljali v domovino, je čitatelj, da je med posadko vladalo ves čas junaško razpoloženje. Sedaj bo morala cela posadka v rusko ujetništvo.

Černovice.

Rusi so se navalili z močnimi četami na Černovice. Kakor pripovedujejo vojaki ruske stotnije, ki je bila te dni ujeta ob reki Prut, je dobil ruski generalni štab povelje, da morajo ruske čete brezpogojno do 7. marca vkorakati v Černovice. To povelje se sedaj vsak dan ponavlja. Naše čete, ki stojijo na severni strani mesta, z uspehom odbijajo ruske napade, a karavno so ruske čete številnejše od naših. Avstrijci so te dni napadli Ruse celo na severnem bregu reke Prut. Sovražna bojna črta se je vsled silnega ognja naše artilerije morala umakniti. Naši so po uspešnem napadu zasedli postojanke, ki jih je sovražnik zapustil. Rusi so pustili na bojišču mnogo mrtvih in ranjenih.

Ob celi karpatski bojni črti boji.

Od 21. marca sem se bijejo v Karpatih na celi črti zopet boji z največjo ljutostjo. Število ruskih čet dokazuje, da so Rusi že vse razpoložljive rezerve priključili v fronto in da z obupom poskušajo vzeti naše postojanke za vsako ceno. Rusom je vseeno, koliko ljudi jim pade. Pred našimi postojankami leži na tisoče ruskih mrtličev. Pri Užoku in Lupkovu so sovražni napadi sedaj posebno srditi brez prenehanja. Junaštvo naših čet v teh gorskih bojih se ne da dovolj visoko ceniti. Kako bodo ti boji končali in kako dolgo bodo trajali, je odvisno od tega, ali bodo Rusi mogli še nadalje nadomestiti svoje velikanske izgube s svežim vojaštvom.

Lupkov in Užok.

V Karpatih ne divja boj sedaj najhujše pri Dukli, ampak izhodno od Dukle, pri Lupkovu in Užoku. Naša armada se bori za ceste v dolino Sana in Dnestra. Ako se našim to posreči, in očitno razmeroma so že daleč prodrli, potem bi bila predrta južna ruska bojna črta. Rusi bi se potem tudi ne mogli več držati v zahodni Galiciji ob Dunaju in Bialu. Zelo ovirajo karpatsko bojevanje neugodne vremenske razmere. Večinoma se bori samo infanterija, ker se s topovi na zasneženih in težavnih potih nikamor ne pride.

Dukla — nepremagljiva trdnjava.

Vsled hudih bojov, ki so se vršili zadnje dni, so Rusi izgubili na ozemlju v zahodnem delu Karpatov. Rusi so bili na več mestih vrženi nazaj, tako, da se naše postojanke pri prelazu Dukla in zahodno od Dukle ne nahajajo več na ogrskih tleh. Le izhodno od prelaza Dukla segajo ruske postojanke nekoliko na ogrsko ozemlje. Gre se pri tem za nekatere obsejne višine, ki se še nahajajo v ruskih rokah.

Prelaz Dukla in njegova okolica sta bili, to se sedaj lahko odkrito pove, edini mesti, kjer bi se nam moglo priti do živga. Rusi so se pa tudi res dolgo časa nadejali, da bodo mogli na tem ozemlju predreti naše črte in so vsled tega pošiljali na to ozemlje vse svoje količkej razpoložljive čete. Čeprav so tamkaj v začetku dosegli nekaj delnih krajevnih uspehov, se vendar danes lahko reče, da so naše postojanke ob prelazu Dukla postale trdnjava, katere ne more nihče več zavzeti. Na tej točki naše bojne črte se ni več bati, da bi jo mogli Rusi predreti. Tisti, ki so utrdili in zavarovali te postojanke, zatrujejo, da more kljubovati Dukla vsaki, še tako veliki premoči. Tistega dne, ko so naše čete z naskokom zavzele višine pri Magieri, je rekel general Borojevič: Moderna vojska je umetniško zapletena uganka. Zmška vojska v Karpatih je vnovič dokazala, kako upravičen je ta izrek.

Rusi ne morejo naprej.

Da Rusi ne morejo naprej, to je zasluga složno se za svojega cesarja in svojo skupno domovino borečih avstrijskih narodov. Ob začetku vojske so sicer hoteli nekateri ničvredni ljudje, katerih avstrijsko domoljubje je zelo dvomljivo, zarneti nezaupnost in razpor v složno nastopajoče avstrijsko prebivalstvo, a se jim ni posrečilo. Tudi pri nas jim je spodletelo. Rusi so najbolj računali na to, da bodo avstrijski Slovani v odločilnem trenutku odrekli. Toda naša zvestoba do cesarja in Avstrije je celo večja, nego je hudobnost naših notranjih obrekovalcev in zunanjih sovražnikov, ona je neomahljiva. Ruski častniki, ki prihajajo s fronte v Karpatih, opisujejo vojnim poročevalcem boje v Karpatih kot nenavadno strašne. Av-

strijci za nobeno ceno ne popustijo. Poljaki, Čehi, Hrvati, Slovenci, vsi se borijo kakor levi. Neprenehoma napadajo z baleteti. In če se mora okeaj umakniti, pridejo z novim pogumom nazaj. Nih izobrazba je velika. Komaj so zavzeli novo postojanko, so jo že tudi utrdili. Vsled tega se ruska javnost ne sme čuditi, ako vojska le počasi napreduje. Avstrijci se borijo z neprimerno hrabrostjo. Zavedajo se, da se borijo za obstoj svoje monarhije. Tako je, avstrijski Slovani, doma in na bojišču, se zavedamo, da se borimo za Avstrijo Habsburžanov, mi nečemo nič vedeti ne o Rusiji, ne o Turčiji, a tudi o Nemčiji ne več, kakor je to vsled naše zveze potrebno. Avstrija je naše domovje.

Junaški čini slovenskih pošpolkov.

Listu „Pesti Hirlap“ se poroča: Vreme v zahodnem delu Karpatov se je spreminjalo na bolje. Na celbojni črti sije sonce. Potoki so spremenjeni v reke. Sedaj se še-le prav spozna, kako previdno so bili narejeni naši strelski jarki, kajti nikjer ne uhaja v nje mokrota. Naši vojaki ležijo v dobro zakurjenih strelskih jarkih na popoloma suhi siani.

Na parobku majhnega gozda se je vršil počen boj slovenskih pošpolkov z rusko kavalerijo. Naša artilerija je poprej gozd za napade dobro prpravila. Na zemlji ležijo množica drevesa. Nekatera čebila so naše granate tako razkosale, kakor da bi bila s sekire razdrobljena. Spodaj v dolinici stojijo trie veliki leseni križi — grobovi padlih Rusov. Dva druga lesena križa, okrašena z zelenjem — grobovi naših vojakov. Na prirostem lesenem križu so napisana imena padlih. Mimo žerje naši vojski ujeta Ruse. Med njimi se nahaja tudi njihov poveljnik, velik, suh mož, z rudelkasto kozlovsko brado. Njegova obleka je bila zelo raztrgana. Ujeti Rusi so pravili, da so izgubili v zadnjih tednih več kakor 60 odstotkov svojih tovarišev. Četrtna izmed teh jih je umrla na tleh in griži.

Boj za Dardanele.

Sanje Angležev, Francozov in Rusov, da bodo kmalu prišli v posest važne morske ožije pred Carigradom, Dardanel in potem vkorakati v tursko prestolico, se še, kakor je v deti, ne bodo kmalu uresili. Turki trdijo, da se so-raz o brodovje razun kizärke Amethyst s loji ni moglo udreti v Dardanele. Sovražne ladje obstreljujejo turske utrdbe le z odprtega morja in so dosegle dosežaj le nezatne uspehe. Nasprotno pa imajo Angleži in Francozi pred Dardanelami zelo velike izgube. Turki so morsko ožino zaprli z minami. Tri velike sovražne ladje „Irresistible“, „Ocean“ in „Bouvet“ so dne 19. marca začele ob mine in se potopile. Tudi mnogo mornarjev je ubilo. Šest drugih ladij je vsled turskih strelav tako poškodovanih, da so se morale umakniti iz bojne črte. Nekatera poročila pravijo, da so angleško-francoske izgube pred Dardanelami še večje. Francozi in Angleži so tudi skušali izkreniti svoje čete ob Dardanelah. Ogenj turskih utrdb pa jim je to nakano preprečil. Na Angleškem in Francoskem je vsled neuspeha in nesreč pred Dardanelami nastala velika revolta. Admiralom in vojskovodjem se o čta nezmožnost. Poleg tega pa se opaža med Angleži in Francozi že sedaj neko nesporazumljenje, komu naj pripadajo Dardanele in Carigrad. Rusi hočejo imeti na vsak način Carigrad, njih zavezniki pa so mnenja, da naj Dardanele in Carigrad ostanejo nepristranska last pod skupnim nadzorstvom.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Glavno dejstvo je, da nemški podmorski čolni obkrožujejo celo angleško obal. Zasebna poročila celo pravijo, da so videli te dni nemške podmorske čolne pri Gibraltarju, kar pa se nam zdi malo verjetno. Četudi podmorski čolni niso popolnoma preprečili dovoza živila in streliva na Angleško, vendar so ga zelo otežkočili in naredili Angležem že veliko škodo. Storo vsak dan izgine vsaj ena angleška ladja v valovih morja kot žrtev nemških podmorskih čolnov.

Cepelin nad Parizom.

Ker so francoski letalci metali bombe na odprto mesto Schlettstadt, so poslali Nemci svoje zrakovplove (Cepeli) ovesa sestava) nad francoska mesta Calais, Compiègne in Pariz. Nad Parizom sta plavala Cepelina ter vrгла v mesto najmanj 14 bomb. Na več krajih je nastal požar. Sedem oseb je bilo ranjenih. V Parizu so Cepelini kajpada povzročili veliko razburjenje.

Spor med Japonsko in Kitajsko

Japonci hočejo od Kitajske jasen odgovor glede na stavljene zahteve, med katerimi se nahaja tudi zahteva, da Kitajska kupi polovico vojnega streliva na

Japonskem, da Japonci ustanovijo na Kitajskem ozemlju orožarne, v katerih bodo zaposleni večinoma Japonci, da se v kitajsko policijo nastavijo Japonci, ki bodo tudi vodili in preustrojili, da se Japonci nastavijo kot svetovalci v kitajski politični, finančni in vojaški upravi, da Japonci smejo na Kitajskem širiti japonsko vero in staviti sole. V pokrajini Fukien da naj smejo Japonci graditi železnice, pristanišča in imeti rudokope. Kitajska si naj potrební denar izposodi na Japonskem. Japonska ima izključno pravico, zvezati k tajske pokrajine Vučang, Kiukiang in Nančang z železnico. Domneva se, da je Japonska stavila Kitajski še več pogojev, za katere še javnost niti ni zvedela. Japonska hoče Kitajsko spraviti popolnoma pod svoj upliv in preprečiti, da bi se Evropejci na Kitajskem sploh imeli kako besedo. Najprvo je Japonska zahtevala, da ji naj Kitajska odgovori do 30. marca. Sedaj pa je ta rok skrajšala do 25. marca. Na Kitajskem vre ogorčenje radi predrznosti Japonske. Kitajsko ljudstvo zahteva od vlade, naj napove Japoncem vojsko. Japonska že mobilizira svojo mornarico in armada. Amerika se postavlja na stran Kitajske.

Razne novice.

* **Vojna pobožnost.** Dne 19. marca t. l. se je na večer vršila v mariborski stolnici ob številni udeležbi vernikov osma vojna pobožnost za naše ranjene, ujet ali že umrle vojščake. Po svetem rožnem vencu, litanijah vseh svetnikov, molitvah ob času vojske in svetem blagoslovu se je med zvonjenjem velikega zvonu pela cesarska himna in pesem pred pridigo. Nato so naš prevzvišeni gospod knezoškof na podlagi svetopisemskih besed „Dragocena je pred obličjem Gos. odovim smrt njegovih pravičnih“ z ozirom na praznik sv. Jožefa, patrona srečne smrti, in z ozirom na resni čas vojske, ob katerem toliko ljudi pobere neizrošna smrt, imeli pretresljivo pridigo o daljnji in bližnji pripravi na smrt. Prva obstoji v tem, da se človek skrbno varuje smrtnega greha, da zvesto izpolnjuje svoje stanovalske dolžnosti, vredno prejema svetih zakramente, zlasti da prejme, ako zbolí, tudi zakrament svetega poslednjega olja. Druga pa je v tem, da bolnik ob bližajoči se smrti obuja popolni kes, izgovarja premogočno ime Jezusovo, moli tri božje čednosti in opravlja druge kratke pa krepke molitvice in pobožne vzdihljaje, in da rabi pripravne pripomočke za srečno smrt, kakor so znamenje sv. križa, blagoslovljena voda, podoba Križanega, sv. rožni venec. Tako si veren kristjan more samemu sebi zagotoviti srečno smrt, na ta način pa tudi bližnjemu pomagati v smrtnem boju, da se, kakor enkrat sv. Jožef, pod varstvom božjega Zveličarja in njegove presvete Matere mirno loči od tega sveta ter stopi v srečno večnost. — Pazljivim poslušalcem se je ta prevažni in tako jasní poduk gotovo vtisnil globoko v spomin, in še v večnosti bo zanj vsakdo hvaležen, ki se bo o pravem času ravnal po njem.

* **Vstoličenje novega stolnega dekana v Mariboru.** V četrtek, na praznik Marijinega oznanenja dne 25. marca se vrši v stolnici ob 9. uri slovesno vstoličenje novoimenovanega stolnega dekana, mil. g. Jožeta Majcen po Njih ekselenci, prevr. knezoškofu. Ob 10. uri prva slovesna maša infuliranega stolnega dekana. Na mnoga leta!

* **Duhovniške spremembe.** Za mestnega kaplana v Ptuj pride č. g. Janez Cilenšek, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor. za provizorja v Ptuj je imenovan č. g. Jožef Toplak, vikar v Ptuj. Dekanijske posle ptujske dekanije vodi začasno vlč. g. Jožef Sinko, kn.-šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Lovrenču v Slov. gor.

* **Prebiranje črnovojniških zavezancev.** Prebiranje črnovojniških zavezancev, rojenih v letih 1873 do 1877, za mariborski domobranski dopolnilni okraj se vrši: za okraj Cmurek od 23. do 25. aprila; za lipniški okraj od 18. do 22. aprila; za mesto Maribor od 26. do 28. aprila; za okolico Maribor od 29. aprila do 2. majnika; za okraj St. Lenart v Slov. gor. 3. majnika; za okraj Slov. Bistrica dne 4. in 5. maja. — Za celjski domobranski dopolnilni okraj: za mesto Celje dne 6. aprila, za celjsko okolico od 7. do 11. aprila; za Mozirje 13. in 14. aprila; za Velenje 15. aprila; Brežice od 17. do 21. aprila; Hrastnik 23. aprila; Trbovlje 24. aprila; Slovenjgradec od 26. aprila do 1. maja; Konjice 6. in 7. aprila; Ptuj 9. do 13. aprila; Ormož 15. in 16. aprila; Rogatec 18. in 19. aprila; Ljutomer 21. in 22. aprila. Istočasno se vrši naknadno prebiranje tistih črnovojniških zavezancev, ki so bili zadržani se udeležiti poprejšnjih črnovojniških prebiranj. K prebiranju ni treba priti tistim, ki že opravljajo črnovojniško službo.

* **Pogrešajo se:** Franc Cesar, pošpolk štev. 29, vojna pošta štev. 308. Odgovor Marjeti Cesar, Socka, pošta Vojnik. — Franc Senegačnik. Odgovor Jeri Senegačnik, pošta Vojnik. — Jožef Mohorič, domobranski pošpolk štev. 26, vojna stotnija štev. 4, vojna pošta štev. 48. Odgovor Janezu Mohorič, Gabernik, pošta Turšinci pri Ptuj. — Anton Smolar, črnovojnič, maršbataljon štev. 30, 4. stotnija. Odgovor Frančiški Smolar, posestniki v Trobljah, pošta Slovenjgradec. — Franc Berk, pošpolk štev. 87, 2. maršstotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor Heleni Berk, Plat, Sv. Peter na Medvedovem selu, pošta Podblat. — Anton Rihar, črnovojnič 87. pošpolka, 4. stotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor očetu Jožetu Rihar, po domače Škerbenecl, Raduha, pošta Luče pri Ljubnem.

Navadnih naborov letos ne bo. List „Bohemia“ poroča, da letos navadnih vojaških naborov ne bode, ker so letniki 1892, 1893 in 1894, ki bi prišli na vrsto, itak bili pred kratkim pri vojaškem prebiranju.

*** Dopisnice iz brezove skorje** nam je poslal s Karpotov Boštjan Kristovič, vrl mladenič iz Hoč. B. Kristovič služi pri pionirskem oddelku št. 2-3, vojna pošta št. 93. Dopisnica je izrezana iz karpatske breze in se na prvi pogled niti ne pozna, da ni iz papirja. Le drevesne žile na dopisnici povejo, v kateri tovarni se je izdelovala ta dopisnica. Kristovič piše: „Bojišče, dne 15. marca. Naša pionirska stotnja je dodeljena pehoti v prednjih bojnih vrstah. Vsem prijateljem, znancom, posebno pa uradništvu ter oseboj v tiskarni pošiljam mnogo srčkanih pozdravov in želim Vam vesele velikonočne praznike. Bog je z nami in sreča junška. Končna zmaga bo naša!“

*** Za pisanko naročite vojakom in drugim svojim prijateljem „Slovenskega Gospodarja.“** Naročnina znaša za četrta leta 1 K, od sedaj do Novega leta pa 3 K. Naslov za naročila: Uradništvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

*** Draginja po vojski.** Toliko časa, kolikor bo naša država po vojski več blaga zunaj kupovala nego ga prodajala, bo draginja za našo državo vedno velika. Pomisliti moramo, da se bo med vojsko izrabila bombaž, volna in usnje, da se bo po vojski potrebovalo silno veliko denarja za nakup imenovanega surovega blaga. Treba bo tudi obnoviti vojaške potrebsčine, za to se bo potrebovalo veliko denarja, ki bo šel ven iz države da pa ne bo blaga, ki bi se izvažal v tujino.

*** Vojni žitno-prometni zavod.** Skupno avstrijsko ministrstvo je s posebno naredbo ustanovilo vojni žitno-prometni zavod, ki ima svoj sedež na Dunaju. Ta zavod ima nalogo razdeljevati zaloge žita in mlinskih izdelkov (moke) v kraje naše države, ki imajo premalo doma pridelanih žitnih močnatih zalog. V strokovnjaški svet tega zavoda so se imenovali med drugimi tudi sledeči gospodje: poslanec Franc Pišek iz Slivnice pri Mariboru, poslanec Povše iz Kranjske in poslanec dr. Laginja iz Istre.

*** Uradna zaplomba kovin.** Ministrstvo je odredilo, da morajo tovarnarji in veliki trgovci, ki imajo v zalogi aluminij, antimon, svinec, žito, medenino, nikl, cin in stare tvari te kovin, iste oddati do 27. marca t. l. v vojne namene. Kmetje in obrtniki, ki imajo bakrene kotle ali kake druge predmete iz zgoraj omenjenih kovin, so prosti te prisilne oddaje.

*** Za hmeljarje.** Zalsko hmeljarsko društvo je soglasno sklenilo: 1. Neobhodno potrebno je, da se hmeljarstvo vobče omeji; v to svrhu se naj opusti prava novih zasadov, slabo uspeli enoletni ali ošabli stari hmeljniki se naj opustijo. 2. Sajenje drugih kulturnih rastlin med hmelj se zaradi tega prepusti presojanju vsakega posameznega hmeljarja, ker manjka v tem oziru potrebnih izkušenj; vendar se more isto priporočati le v hmeljnikih, kamor ima zrak in sonce dovolj pristopa. 3. Vsak hmeljar si naj v obče pridržuje toliko hmelja, kolikor si ga upa pri sedanjih razmerah dobro obdelati.

*** Zoper nakupičenje mokinih zalog.** Štajersko namestništvo razglasi: Da se prepreči nakupičenje mokinih zalog pri zasebnikih, se določa: Dokler ne znašaj zaloga manj kakor po 2 kg pšenične, ržene in ječmenove moke in sicer za vsako osebo, ni dovoljen nakup dotične vrste moke. V trgovinah za prodajo moke na drobno se ne bo smelo prodajati pri enkratnem nakupu več kakor 1 kg moke. Prestorke zoper to odredbo bodo kaznovali politične oblasti z globo do 2000 K, ali z zaporom do tri mesece, v posebnih obtežljivih slučajih z globo do 5000 K, ali z zaporom do 6 mesecev. Če bi kazni zadela obrtnika, se mu tudi še lahko odtegne obrtna pravica.

*** Izdaja krušnih nakaznic.** Štajersko namestništvo razglasi: Upeljala se bo bržčas že za velikonočne praznike izdaja nakaznic za kruh in moko, in sicer, kakor se domneva, le samo za mestno prebivalstvo in za prebivalstvo krajev, kjer so fabrike. Na vsako osebo bo prišlo na dan 20 dkg kruha. Nakaznice bodo izdajala županstva, v mestih pa nalašč za to določene komisije. Nakaznice bodo veljavne le za natančno določen teden. Pekli bodo dobili stroge predpise za natančno zapisovanje pridelanih krušnih izdelkov v posebnih, za to določenih knjigah, katere bodo oblasti nadzorovale.

*** Bob ali peček,** je mlajšemu rodu popolnoma neznan. Stari ljudje so ga že uživali namesto graha ali fižola. Zgal se je tudi namesto bobove kave. Peček ne zahteva nobenih sitnosti pri pridelovanju, zadovoljuje se z revno zemljo, v zahvali nasiti in okrepi človeka.

*** Motovilec ni zdrav, dokler ga ni obsijalo solnce.** Bolje je, da ga skubaš, kot da ga uživaš surovega. Regrat ni za vsakega zobja, pa je jako zdrava jed. Kdor ga ne more surovega ali nima olin, naj ga pa skuha in pripravi kakor špinado, ali naredi regratovo juho s krompirjem. Za juho ga opari in zreži, zalij z vodo in kuhaj pol ure, potem deni vani surovega olupljenega krompirja, zabeli in kuhaj, dokler ne razpade krompir. V juho nareži malo česna. Vsakemu ne ugaia, ker je nekoliko grenko.

*** Grah (novekod grahec)** se uvaža in sedi pri nas vse brémalo. Marsikateri gospodar ne pusti gospodinji rad kosčka niive ali vrta za to pregospodarsko rastlino. To je napačna misel. Grah je zelo važna hranilna rastlina, uživanje graha krepi kosti, pospeši rast in moč života. Na Nemškem je grah ja-

ko cenjena jed, grahova moka se porabi za okusne juhe in jačne jedi, tudi žganci se skuhaajo lahko iz grahove moke. Vidrova tovarna na Češkem je sedaj uvedla tudi pri nas grahovo moko in grahove juhe. Lomzerje, ki nam dajo jako tečne in hitro pripravljene okusne jedi. Letos je zmanjkalo že poleti posušenega graha, ker ga ni prišlo od drugod in se je neki porabil za vojake. Pa tudi druga leta ne pride kdove kaj graha na domači trg, namesto da bi uvažali taka sočivja, bi jih lahko izvažali, ako bi bilo le kaj smisli za to. Saj je grah dražji od fižola, Sladki grah se vidi le redkoma na trgu. Pa ravno ta grah je prava poslašica, posušeni stroki dajejo juham in riževim jedem dober okus in lepo barvo. Posuši se v pečici, da je luščina rujavkasta. Grah je več vrst, pa ne more se trditi, da bi prihajale na trg ravno najboljše vrste. Letos bi bilo treba posebno dosti dobrega graha za juho, ker ne bo mesa.

*** Leča je pastork,** ki se seje še malokje in je vendar velike redilne vrednosti, lečna ali grahova juha odtehta vsako slabo govejo juho in nam nadomestuje lahko meso. Leča upliva tudi dobro na zdravje, zlatenični in vodenični naj uživajo večkrat lečno juho. Leča pride precej draga. Zakaj se je torej ustavilo ridelovanje leče? Po izbruhu vojske ni bilo dobiti po prodajalnah leče, iskal jo je marsikdo. Naj bi vendar poskusili zopet pridelati lečo doma, kroznik leče je trikrat toliko vredten, kakor lonec krompirja. Redilni prašek Ervalenta, ki je bil pred leti že zelo na glasu, je bil sestavljen iz dveh delov lečine in enega dela ječmenove moke, poleg potrebne množine soli.

*** Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 140 do 150 K, srednje debeli 130 do 138 K, suhi 120 do 128 K; debele krave 116 do 136 K, srednje debele 93 do 114 K, suhe 72 do 94 K; biki 122 do 144 K, mlada živina 120 do 146 K; telet 180 do 200 K, izjemoma 210 K do 220 K; mlade svinje 250 do 256 K, debele svinje 256 do 260 K, sred je debele 248 do 254 K, mesne svinje 246 do 250 K; ovce 120 do 132 K. (Pri goveji živini velja to e za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Svinja 100 kg: siadko 9.50 do 10.50 K, kislo 8.50 do 9.50 K, slama 8 do 10 K; pšenič 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 25.50, prosa 27 K, oves 27.30 K, ajda 70 K, fižol 68 do 85 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proseno pšeno 60 do 80 K, pšenič iz zdrob 88 K, koruzni zdrob 52 do 72 K, ržena moka 60 K, pšenična moka št. 0 80 do 88 K, št. 4 76 do 80 K, št. 6 (črna) 60 do 70 K (100 kg). Jačje koma 10 do 12 v, krompir 14 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 30 v liter. — Cene goveji živini se na vseh sejmih zelo dvigajo.

Samo dopisnice ujetnikom na Ruskem. Rusi cenzurni uradi so oznanili, da so prisiljeni, vsled stalno naraščajočega pošiljanja pisem ujetnikom na Ruskem, sprejemati samo dopisnice. Pisma se sploh ne dostavljajo.

*** Maribor.** Dne 9. marca je umrl za legarjem 24letni vojak 47. pešpolka Avgustin Kranar, doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Bil je pošten in miroljuben mladenič. N. p. v m.!

*** Fram.** Huda nesreča. V nedeljo, dne 21. sušca, med poznim opraviлом, je 16letni hlapec F. Pole pregledoval revolver gospodarja Andreja Smirmaul. Mislil, da je revolver prazen, pomeri nesrečno na dve zraven stoječi šolarici, orožje se sproži in zadene devetletno učenko Miciko, ki se takoj zgrudi mrtva na tla. Mati je šla v Maribor, poslavljati se od moža, ki je te dni pripravljen na odhod na bojno polje. Uboza družina! Vsi dobri ljudje jo pomiljujejo.

*** Sv. Bolfenk v Slov. gor.** Ze četrto do zdaj znano žrtev si je poiskala neusmiljena vojska iz naše sredine: iz gališkega bojšča je došla žalostna vest, da je padel pri Gorlicah dne 31. dec. Jaz. Muršec, ki osti v B. ščekem vrlu; zapušča ženo in nedoročeno otroka. Zvo ovi domače cerkve so mu pel zadnje slo o, župlja i pa so zanj darovali molitve in sv. maše za lušice. Bodi vrlému branitelju doma in cesarstva tuja zemlja lahka!

*** Trgovišče.** Žalostno so vel konedeljski zvono-vi naznanjali, da je v nedeljo, dne 21. sušca, izdahnil po dolgi mučni bolezn svojo blago dušo Valentin No ak. Bil je mož roštenjak, vzgleden katoličan in vnet zagovornik in dolgoletni naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Prerano umrlemu očetu bodi trajen spomin!

*** Sv. Marjeta niže Ptuja.** Umrl je gostilničar in trgovec g. Jožef Horvat. Svetila mu večna luč!

*** Galicija.** Galicija se sedaj pogosto imenuje, a o štajerski Galiciji se že dolgo ni ničesar slišalo. Tudi naših Galičanov je veliko v Galiciji, kjer se bi jeje hrabro z Rusi; nekaj jih je že umrlo junške smrti na bojnem polju: doslej je to znano o Martinu Arnsku, Francu Ašenberger in Jakobu Špegliču. Minulo nedeljo je neznan tat odnesel iz župnijske cerkve dve nabiralni skrinjici z denarjem: doslej se še ni posrečilo vrrednega uzmoviča, prijeti.

*** Sv. Ksaverij.** „Fantje, povejte mi, ali bom še videl kdaj ta vrt, to ljubo mi domačo hišo?“ Tako je nas s solznim očesom vprašal, ko smo se poslavljali od njega in vsi smo mu to zatrdili, kakor da bi o tem nihče ne dvomil. Usoda je hotela drugače. Dne 16. t. m. so nam zvono-vi iz domačih lin oznanili tužno nam vest, da našega nepozabnega tovariša Martina Tesovnik ni več med živimi. Nakopal si je bolezen na severnem bojišču in čez nekaj tednov umrl v bolnišnici na Ogrskem. Bodi mu lahka tuja zemlja!

*** Globoko pri Brežicah.** Dne 12. marca je obče-spoštovano hišo Gregorevčičevo zadel hud udarec. Neizprosna sušica je utrgala nit življenja gospodinj Neži Gregorevčič, ženi veleposestnika Franca Gregorevčič, in sestri preč. g. Antona Strgar, kaplana pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Pokojnica zapušča pet mlajših otrok, dočim se g. Gregorevčič nahaja pri vojaki. Tem hujši je ta udarec za žalujočega moža, ker je dobil par dneveni dopust še le po smrti žene. Dne 14. marca je velikanski sprevoz tisočere množice spremljal drago rajnico k večnemu počitku, da ji izkaže zadnjo čast in pokaže, kako priljubljena je bila med sožupljani. Žalujočemu možu naše globoko sožalje!

*** „Sv. Križev pot za vojni čas.“** Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

*** „Novi majnik.“** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Vencleslu na Štajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsimi sovražniki. Po premišljevanjih se sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo na v platno vezane z rdečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

Zadnja poročila došla v sredo dne 24. marca.

Velika bitka v Karpatih.

Dunaj, 23. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglasi:

Boji na karpatski bojni črti od Užoka do gorkega grebena pri Koniečni (zahodno od Užoka) se nadaljujejo. V zadnjih dveh dneh so naši zopet odbili močne sovražne napade. Ujeli smo pri tem 3300 Rusov.

V boju, ki se je vršil okrog višine pri prelazu Vyskov (izhodno od Užoka), se nam je posrečilo, da smo vrgli sovražnika iz njegovih postojank ter smo ujeli 8 častnikov in 685 mož.

Na drugih delih bojne črte se ni zgodilo nič posebnega.

Przemysl.

O dogodkih, ki so se vršili pred in po udaji Przemysla, ki je bil spremenjen v razvaline, manjka uradnih poročil. Nobenega dvoma ni, da je hrabra posadka prišla v rusko ujetništvo. Podrobnosti o sedanjih usodi posadke in o dogodkih v Przemyslu bomo izvedeli komaj iz izvenavstrijskih poročil, ker našo armadno vodstvo nima več zveze z Przemyslom.

V Budimpešti se poroča, da so avstrijski zrakoplovi zadnji hip pred predajo trdnjave s svojimi stroji odpulili iz Przemysla, da prinesejo žalostno poročilo v domovino. Stotnik-zrakoplovec je srečno priplul v avstrijsko zrakoplovno pristanišče in je sporočil, da je iz zračnih višin natanko opazoval, kako so Avstrijci vse trdnjavske utrdbe spustili v zrak.

70 km blizu Przemysla.

Pod generalom Borojevičem stoječe karpatske čete so imele namen, da otmejo Przemysl. Ob črti Čizna-Baligrod so prodrle že do 70 km blizu Przemysla, toda vkljub nadloveskim naporom se jim ni posrečilo priti bližje, ker je slabo vreme oviralo vsako hitrejšo prodiranje.

Rusko poročilo o udaji.

Ruski generalni štab je o udaji Przemysla izdal dne 23. marca poročilo, ki je tako kratko, da vzbuja pozornost. Poročilo se glasi: „Przemysl se je včeraj udal: glad je prisilil posadko k temu koraku. Ko so ruske čete vkorakale v trdnjavo, so našle še edino la nekatere častniške konje. Tifus je število posadke zelo skrčil.“

Živež v Przemyslu.

Ko je bil Przemysl drugokrat obkoljen, se je moralo že mesca decembra z živežem skrajno štediti. Trije možje skupaj so dobili samo dve mali pušici mesa na dan. Kruha pa je tako primanjkovalo, da je prišel na teden le en hleček na moža. Mesca januarja se je posadka hranila že z zakladnimi konji. 9000 konj je bilo v trdnjavi odveč, hrane pa je primanjkovalo še za vse konje, ki so bili v trdnjavi neobhodno potrebni. Krave so krmili z mešanico žagavice, soli in krvi.

Listnica uredništva.

Pisma z bojišča. Nekatera pisma z bojišča smo radi pomanjkanja prostora odložili za prihodnje ali pa jih bomo odstopili „Straži.“ — Račeno: Vaš dopis je brez podpisa. Radi tega roma v koš.

* Praktikantinja se takoj sprejme v prodajalno tisilne sv. Cirila, oziroma v upravništvo „Slovenskega Gospodara“ v Mariboru. Zahteva se popolno znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi. Lastnoročno pisane prošnje je vložiti do dne 31. marca na Katoliško tiskovno društvo v Mariboru, Koroška cesta 5. Prednost imajo take prošilke, ki bi lahko stanovale pri stariših.

Učenec

se takoj sprejme v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Zahteva se dva razreda gimnazije, realke ali učiteljske, ali pa tri razrede meščanske šole.

Loterijske številke.

Gradec, dne 17. marca: 45 41 72 53 4.
Lince, dne 20. marca: 3 80 1 49 82.

Želim pridno, pošteno in zdravo, šole prosto

sirotico

za svojo vzeti. Sem posestnik. Naslov: „Hribolazec“, Hoče. 188.

Mlinarski učenec

se takoj sprejme proti plačilu na I. slovenjgoriškem parnem mlinu v Kaniži pri Pesnici. 204

Pridnega in izurjenega 212

POMAGAČA

sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehovi vasi, pošta Slivnica pri Mariboru.

Mlinarski pomočnik

sprejme se z mesečno plačo 40 K, s prostim stanovanjem in hrano; nastopi se takoj. Oglasiti se mora pri nadmlinarju valčnega mlina Antona Jurca na Bregu pri Ptuj. 202

Trgovski pomočnik

trgovska pomočnica

učenec za trgovino

vešč nemškega in slovenskega jezika, z dobrimi spričevali, se takoj sprejmejo v trgovini mešanega blaga Anton Korošec v Radgoni. 210

Učenec

iz boljše hiše, z dobrimi šolskimi spričevali, vešč slovenščine in nemščine, se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga Konrada Zamolo v Fram-u. 214

KAVALK 260

najfinjša K 260, 5 kg franko, izborna mešanica, izvrstni aroma „Handels-Büro XIV.“ Sv. Andraž v Labodski dolini, Koroško. 59

V Slivnici pri Mariboru

blizu cerkve ali blizu kolodvora se želi kupiti ali vzeti v najem hiša z majhnim posestvom. Ponudbeno upravništvo „Slov. Gospodarja“. 155

Seme pravega kašelskega zelja

ki naredi velike, trde glave ter redi v vsaki zemlji, prodaja 20 gramov za 1 K. Ign. Mrčina, Zg. Kašelj, p. D. M. v Polju pri Ljubljani. Denar ali poštne znamke je poslati z naročilom. 119

Pet vinarjev

stane dopisnica, s katero lahko naročite moj glavni cenik z 4000 podobami. Obsega bogato izber koristnih, potrebnih in za darila primernih predmetov. Cenik se vsakemu pošlje zastoj in franco. I. tovarna ur. Hans Konrad, c. kr. dvorni dobavitelj v Mostu (Brux) št. 801 (Česko). Prave nikliste žepne ure K 420, 5 K, srebrne K 840, 950, niklasta budilka K 290, ure s kukavico 840 K, pendel-ure 9 K. Pošilja se proti povzetju. Noben risiko. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. II-85

Služba organista

pri Sv. Benediktu St. G. Ker je dosedanjí orgljar moral k vojakom oditi, se služba razpiše. Orgljar, ki je obenem cerkovnik, ima stanovanje, vrt in plačilo. — Nastop hitro. — Cerkevno predstojništvo. 197

Razpisana je začasno

služba organista

pri arhidijakonski in nadžupniški cerkvi v Konjicah ter se lahko kar nastopi. Plačilo po dogovoru. Cerkevno predstojništvo v Konjicah 16. marca 1915. Fran. Hraščelj, arhidijakon. 196

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovo zaslojstvo št. 15, Ljubljana. 154

Slovenci pozor! Dvonedstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve s 2 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravništvo pod št. 432.

Dekla se išče

za župnišče v laški dekaniji. Kje, pove upravništvo. 178

Trnje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veltnec, vrbošek, velerizing in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlegah. Korenjaki od Rip. Portis. Cena po dogovoru. Anton Furin, Globoko, Studenice pri Poljšanah.

Seme štajerske detelje

rudeče detelje, debelozrnato, zajamčeno prosto žide, se prodaja vsaka množina od 5 kg naprej in se franco pošilja na vsako pošto proti povzetju po 2 K 20 v 1 kg. Tvrška bratje Reitter, Slov. Gradec. 206

Vabilo na

213

redni občni zbor

Posojilnice in hranilnice v Galiciji

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. marca 1915, popoldne po večernicah, v šoli.

SPORED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
5. Prosti predlogi.

Ako bi se ob določeni uri ne zbralo za sklepčnost zadostno število članov, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število navzočih.

Načelstvo.

Zahvala

Za vestransko izkazano srčno sočutje povod m prebriske izgube našega rad vse ljubljenega soproga oziroma očeta, dedeca, brata in strica gospoda

Janeza Komauer

veleposestnika, mnogoletnega župana in člana krajnega šolskega sveta v Slivnici pri Mariboru,

kakor tudi za velikansko častitelo sprejemstvo pokojnika k večnemu počitku izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem iskreno zahvalo.

Osebito pa se zahvaljujemo velečastitim gospod. m duhovnikom: gosp. duh. svet. Franc Hirti za prete sljiv govor ob grobu pokojnika, kakor tudi gosp. du kaplana Šefelčak, slavnemu učitelstvu in otrokom slivniške šole. slavnemu očetstvu v Hočah.

Prišrna hvala!

Slivnica, dne 17. marca 1915.

203

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Ob prebriski izgubi našega iskreno ljubljenega nepoznalnega soproga, oz. očeta, brata, svaha in strica gospoda

Jožefa Horvata

trgovca in gostilničarja pri Sv. Marjeti nižje Ptuj.

izrekamo vsem najbližnjim zahvalo za mnoge dokaze sožalja in za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

Posrebno se zahvaljujemo še preč. domačima gosp. duhovnikom, predsem g. župniku Al. Suhi, kateri so pokojnika večkrat obiskali v času njegove bolezni ter za njihov poslovični govor pri odprtem grobu, nadalje cenjenemu učitelstvu, cenjenemu očetstvu, obema pevskima zboroma, zastopnikom občinskega odboja in vsem prijateljem in znancem, kateri so izkazali pokojniku zadnjo čast.

198

Žalujoči ostali.

Vašed neizmerno zvišanih cen surovin smo primorani ceno

Lysoform-mila Lysoform-Seife

za 20 vinarjev pri komadu zvišati.

Vljudo Vas prosimo si zapomniti, da stane znajprej 1 komad lysoform-mila K 120.

One za lysoform-vazkužev in sredstva ostanejo za sedaj še pri starem in sicer:

100 velikih steklenic K 80—	1 kilo-steklenica . . . K 460
250 " " " 160—	2 1/2 " " " " . . . " 10—
500 " " " 280—	4 1/2 " " " " . . . " 16—

Kako dolgo da bomo pri teh še nikdar tako zvišanih cenah ostali zamočili, se ne more reči, na vsak način pa našim cenam od em loem s etujemo da si za s oje potrebošine vsaj za nekaj časa tega blaga priskrbiš.

Lysoform tovarna (Lys f rm-Werke). Ulpest.

Dva viničarja

in

dva hlapca

sprejme graščina bizeljska, pošta Sv. Peter pod Sv. gorami. Oženjeni z več delavnimi močmi imajo preučnost. 197

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Žičah

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se bo vršil dne 5. aprila (velikonočni ponedeljek) 1915, ob 3. uri popoldne, v posojilničnem prostoru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrugnikov. 199

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dobju

ki se bo vršil dne 5. aprila 1915, ob 3. uri popoldne v hranilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev enega člana nadzorstva.
5. Slučajnosti.

200

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE PRI SV. JURJU OB ŠČAVNICI

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se bo vršil dne 5. aprila 1915, ob 3. uri popoldne, v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ne ozira se na število navzočih zadrugnikov. 211

Vabimo na svoj

25. redni občni zbor

ki se vrši v nedeljo, dne 11. aprila 1915, ob 1. uri popoldne, v pisarni v lastni hiši.

DNEVNI RED:

1. Poročilo nadzorstva in odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi vsled istega.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
6. Slučajnosti.

POSOJILNICA V VITANJI

reg. zadruga z neom. zavezo.

R. Koser l. r., tajnik. F. Hrustel l. r., nač.

Opomba: V slučaju nesklepčnosti občenega zbora ob 1. uri se vrši isti ob 2. uri popoldne v smislu § 35, al. a, zadrugnih pravil. 208

Ljudska posojilnica v Oplotnici

ima svoj

209

REDNI OBČNI ZBOR

ob vsakem številu zadrugnikov v posojilniški pisarni v Čadramu štev. 37, dne 5. aprila t. l., ob 3. uri popoldne.

Trgovski pomočnik

ali prodajalka se sprejme v trgovini z mešanim blagom in se-
meni M. Berdajs, Maribor. 188

Išče se pridna, zvesta, zelo snažna

dekla

z roditelji brez otrok. Naslov v upravnistvu pod „Dekla.“ 185

Tvrška

Milan Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo
kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

Domače ali konjsko deteljno seme, potem
Lucerner ali nemške,
Inkarnat za enkrat košiti,
Esparef, takozvana večna detelja,
Travnino seme za mokre in suhe travnike,
Korenjevo seme,
Runkelnovo repo, rudočo dolgovato, rumene
doigo in okroglo, ovato,
Svinjsko salito.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi **rafijsko in žvepijsko**
za vinograde.

Obilnega obiska pričakuje očiščeni
z velespoštovanjem

tvrdka M. Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerijskega blaga.

Gostilna

se da v najem.

Posojilnica v Konjicah odda s 1. majem 1915
gostilno v Narodnem domu v Konjicah z lepimi in ve-
likimi prostori, stanovanjem za tujce, senčnatim vr-
tom za goste in velikim vrtom za zelenjavo v najem
pod zelo ugodnimi pogoji.

Kdor se zanima za gostilno v lepem in velikem
trgu, naj se oglasi pisмено ali ustmeno takoj ali pa
najpozneje do 1. aprila 1915 pri Posojilnici v Kon-
jicah. 179

Proti**NALEZENJU**

se moramo sedaj varovati tem bolj, ker sedaj nalezljive bolezni,
na primer: škrlatinka, ospice, koze, kolera, tifus nastopajo s
zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki
ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najpriljubljenejše razkužilo seda-
njosti je nesporno

LYSOFORM

ki se brez vonja, nestrupe in ceno dobi v vsaki lekarni in dro-
geriji po 80 vin. Učinek Lysiforma je točen in zanesljiv, zato je
ga zdravniki priporočajo za razkuževanje pri bolniški postelji,
za izmivanje ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsega 1% Lysiforma in učinkuje an-
tiseptično in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo. Dela kožo
znehko in voljno. Rabili boste zato znanprej to izvrstno milo, sa-
mo navidez drago, v rabi pa jako varčno, ker milo dolgo traja.
Komad stane 1 K 20 vin.

Lysoform s poprovo meto

je mešano antiseptična ustna voda, ki takoj in zanesljivo odstrani
duh iz ust ter zobe beli in konservira. Tudi pri kataris v vrtu,
kašlju in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabite za
grganje. Nekaj kapljic zadostuje na kozarec vode. Originalna
steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfeckcija“ poš-
lje na željo gratis in franco kemik HUBMANN, Dunaj, XX.,
Petersgasse 4.

Vinogradniki pozor!**Cepljene trte na prodaj.**

Najboljše sorte in sicer I. vrste: laški rilček
(Wälschriesling), beli burgundec, bela in rudoča
žlahtina (Gutedel), Silvanec, Izabela, beli Ranfol,
Kraljevina, Traminec, Pošip (Mozler), Trunta in be-
la cepljena Šmarnica ter mešane vrste. — Več tisoč
vkoreninjenih divjakov Rip. Portalis. Na prodaj je
tudi več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse cepljene vr-
ste so na podlagi Rip. Portalis ter so popolnoma za-
raščene in jako lepo vkoreninjene, za kar se jamči.
Cena trtam je po dogovoru. Kdor si hoče naročiti le-
pe trte in nasaditi lepi vinograd, naj se oglasi pis-
meno ali ustmeno pri Francu Slodnjaku, trtnarju v
Rotmanu, pošta Juršinci pri Ptuj. 182

Pomlad in velikonočni prazniki se bližajo;

treba bo skrbeti za letne obleke. Najboljšo priliko
imate, ako obiščete

Seršenovo trgovino v Ljutomeru

Tam je največja zaloga različnega dobrega svežega
blaga še za staro ceno dobiti, akoravno se je
vse zelo podražilo. Posebno boste dobili ostanke
za otroke, kateri se že veselijo Vstajenja našega
Zvelčarja in hočejo tistega s pobožno molitvijo in
snažno obleko počastiti skoraj za pol cene. 161

Vso semenje deteljno, runino, travino in za grede
se dobi v zanesljivi kaljivosti.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Seršen.

Za spomlad

priporoča domača in narodna trgovina

Franc Lenart v PTUJU

večinoma razno novodešlo blago za obleke. Ker se vrši naj-
brž letos sv. birma, opozarjam cenj. botere in botre že naprej,
da preskrbijo svojim birmancem lepo obleko, ki pa se dobi
primeroma današnjim razmeram po ugodnih cenah istotako pri
Francu Lenart v Ptuj.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom.
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni. 192

Klobučar**Ludovik Hlustig Maribor**

Glavni trg šte. 9 (blizu Cirilove
tiskarne — nasproti bogoslovju)

priporoča slavnemu občinstvu, da klobuke za go-
spode in dečke za bližajoče se Velikonočne praz-
nike kupi pri njemu. Ima zalogo klobukov od
najfinejše do najprostejše vrste. Popravila se
točno in po ceni izvršijo. 167

Z velespoštovanjem

Ljudovik Hlustig.

**Narodna trgovina
Alojz Brenčič
v PTUJU**

priporoča za spomlad in leto lepo izbiri što-
fov in volne za moške in ženske obleke kakor
tudi vsakovrstnega platna za živотно in po-
steljno perilo. Nadalje nudi gotovo perilo,
potem hlače, predpasnike, kravate, ovrtnike,
zavratne ce, odevje, dežnike, preproge, različne
rute ter vobče vse, kar spada v to stroko.
Priporoča se Alojziju Brenčič v Ptuj.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni
deli najceneje. Ilustrov

ceniki zastoj. F. Dušek, tovarna
orožja, koles in živalnih strojev.
Opisno na drž. žel. št. 2121. 1892
Češko.

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, vele-
aromatična, izdatna in štedilna.
5 kg poskusna vreča 10 K franko
po povzetju. Pol kilograma vele-
prima najfinejši čaj 2 K oddaja
A. Sapira, eksport kave in čaja
Galanta 496, Ogrsko. 981

I^a seme štajerske detelje

se prodaja v trgovini

**KARLA HABERJA
v Mariboru Tegethofova ul. št. 39.**

Kupuje oves, krompir in fižol po najvišjih cenah.

Edina zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih
armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5 K.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni sveti sopot
zamenja, torej ni nobene risike, ampak se
lahko vsak sam prepriča o teh izjemnih urah.
Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-
ura se je, ne dolgo tega, našla za železničarje
in štrpanske službe s novo konstrukcijo zbol-
jšala, dobila precizistijski tok, posebej močne
oci, kolesje se vso vrtil v kramenih. Ura teče
32 ur in ide točno na pol minute, če tudi
ura leži, visi ali se nevi v šopi. Ura je za-
varovana proti prevetliki napetosti porosa, ob-
ločje je iz čistega nikla ter je zavaruovano še
z enim plaščem za varstvo soper prah ter
se vsi pokrovi stregre in nastanice zapirajo.
Po dobri preizkušnji so se to ure tudi nize
come in vendar dobrega toka uradne upeljale
pri armadi in različnih železničarjih. Prosim
Vas torej, da te ure ne zamenjate s drugimi
slučajnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. —
Vsak od naj brez nevarnosti, da bi trpel kakor
žkodo, naroči svoje ceno vro. — Velik cenik
popolnoma zastonj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8,
največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine,
razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Knjigarna, trgovina umetnin in muzikalij

Goričar & Leskovšek

Graška cesta 7 Celje Rotovška ul. 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega,
konceptnega, barvanega in evitnega papirja.

Svinčniki, peresa, peresniki, črtili, radirke, kamen-
čki, trgovske in odjemalne knjige, pisniški papir v
mapah in kasetah, kreppapir, umetne evetlice itd.

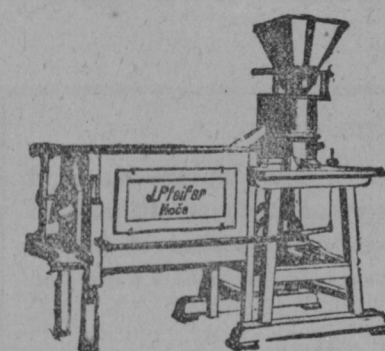
Velikonočne depisnice v velikanski izbiri od
4 vinarjev naprej

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in
risalnih skladov.

Nagrobni veneli in trakti.

Na debelo!

Na drobno!

Zelo važno za KMETOVALCE!

Velika izdatna pomoč za kmetu
v tej druginji zrna je, prav
dober domači mlin z naravnim
kamenjem, kakor se nahaja pri
vsakem navadnem dobrem vod-
nem mlinu.

Stem sopot novoizboljšanim
Pfeifer-jevem domačem
mlinom se zamore napraviti iz
vsakega zrna, vsakovrstno moko
in zdrob (gris) za vse kmečke
in gosposke rabe s lahkoto na
ročno gonitev, kakor tudi dele
z živino, motorno in vodno silo.

Zahtevajte cenike brezplačno
in poštnino prosto.

Tovarna za mline, kmetijske stroje, žage itd.,
livarna za železo in medenino

J. Pfeifer v Hočah

pri Mariboru (Štajersko)

Domače podjetje!

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju. Graška cesta 9. I. nadstr.

Dober tek

je dobra stvar!

Zanemarjaj je nikár!

Dober tek

maš vsak dan, ako vživaš
Želodčni liker „FLORIAN“ je pripravil tek
in prebavo marsikomu, ki je zaman kupoval
druga in neprijetna zdravila!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Se bliža ljubka, nežna vigred mlada,
že v bojnih vrstah solnčni up nadvlada.

Vsled vseskozi prvovrstnih zvez mi je omogoče
no prodajati po najnižjih cenah, akoravno so
poskočile cene drugod. Imamo za bližajoče se

Velikonočne praznike

ter za

174

spomladno in poletno dobo

sploh najmodernejše, najfinejše, jako trpežno in okusno raznovrstno blago. Obleke za moške, ženske in otroke so prve kakovosti; tozadevna izbira, všteti potrebnosti za rekrute je ogromna, postrežba vedno solidna. Izbira v ženskih črnih oblekah je v vsakem oziru velika. Prodajam tudi najfinejše, grinte čistotno deteljno seme.

Z odličnim velespoštovanjem se priporoča cenjenemu občinstvu

MIHAEL CIMERMAN

trgovec in posestnik

v Lutomeru.

Pozor kmetovalci!

Prekribite si pravečasno, posebno sedaj v vojskineh časih, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domače, nemške (Lucerna), kamnito deteljo, trave, pece rameno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdke Manthner, ki se dobivajo pri domači trdki

L. RAVNIKAR :: CELJE

Trgovina s specerijskim blagom, z barvami in doželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Batič Mirska, Bistrica 26, Kranjsko

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti trimesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{2}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 5% od 1. in 16. v mesec po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ do 6%, na vknjižbo in poroštvo po 6%, na menice po 8 $\frac{1}{2}$ %, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe četa posojilnice brezplačno stranka plača samo koleke.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.